gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	278142
Raadsvergadering	:	**07-06-2022**
Onderwerp	:	**Verbetering ventilatie in schoolgebouwen**
Collegevergadering	:	03-05-2022
Portefeuillehouder	:	Wethouder G.J. Teselink
Steller	:	Loman - Geessink, Nienke, Team Opdrachtgeverschap C tel. : 0545250213

Te nemen besluit
1. Een krediet beschikbaar stellen van € 1.160.000 voor het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen.
2. Het krediet dekken uit de reserve Onderwijshuisvesting.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Op 15 september 2020 heeft uw Raad het Integraal Huisvestingsplan onderwijs gemeente Berkelland 2020-2036 (IHP onderwijs) vastgesteld. In de planning is voor diverse scholen aangegeven dat het binnenklimaat aandacht vraagt. De gevolgen van de coronapandemie en het openstellen van de landelijke subsidieregeling Specifieke Uitkering Ventilatie In Schoolgebouwen (Suvis) hebben het perspectief over ventileren in schoolgebouwen in een ander daglicht gesteld. Vandaar dat het gesprek met schoolbestuurders hierover versneld heeft plaatsgevonden en er is gezocht naar een balans tussen het planmatig werken vanuit het IHP onderwijs en het naar voren halen van de te nemen ventilatiemaatregelen.

Effect
Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke bijdrage bij investeringen in het verbeteren van de ventilatie in schoolgebouwen.

Door samen met het schoolbestuur bij te dragen aan de investeringen kunnen de benodigde verbeteringen voor een goed binnenklimaat worden gefinancierd en doorgevoerd in de schoolgebouwen. Hierdoor wordt het leef- en leerklimaat voor zowel de medewerkers als de leerlingen in de school verbeterd.

Argumentatie
1.1. Verschillende scholen willen ventilatiemaatregelen nemen
Voor de volgende scholen zijn de landelijke subsidieaanvragen in de 1e tranche ingediend en gehonoreerd:
- OBS De Keikamp in Geesteren;
- SBO Diekmaat in Neede;
- OBS Kerstzwart in Ruurlo;
- OBS Driesprong in Ruurlo;
- OBS Menno ter Braakschool in Eibergen;
- OBS Op d'n Esch in Eibergen;
- OBS GA van der Lugtschool in Gelselaar
- Assink Lyceum Rekkenseweg in Eibergen;
- de Sterrenboog in Beltrum;

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

· St Jozefschool in Rietmolen (in afwijking op hetgeen is aangevraagd in de 1e tranche is ondertussen een verzoek ingediend bij ons voor een gewijzigde subsidieaanvraag in de 2e tranche);

Voor de volgende scholen zijn de landelijke subsidieaanvragen in de 2e tranche ingediend. Deze zijn nog niet gehonoreerd:
- Dr. Ariëns school
- SO Klein Borculo
- VSO Klein Borculo
- SO de Leeuwerik

Ons is verzocht om de subsidieaanvraag in te dienen en tevens bij te dragen in de financiering.

In de paragraaf financiën wordt ingegaan op de financiering.

Voor een overzicht van de verbetermaatregelen verwijzen wij u naar bijlage 2, tabblad maatregelen. Bij de tweede tranche zijn er ook mogelijkheden om verduurzamingsmaatregelen te subsidiëren.

1.2. De gemeente is mede verantwoordelijk voor een gezond binnenklimaat
In eerste instantie ligt de verantwoordelijkheid voor het investeren in het binnenklimaat bij het schoolbestuur, mede gebaseerd op de verantwoordelijkheid als werkgever. Het zorgdragen voor adequate huisvesting, een gezonde leefomgeving en inzetten op het voorkomen van gezondheidsrisico's is ook een verantwoordelijkheid van de gemeente. Een gedeelde investering past daarin bij de verantwoordelijkheden. Zie verder bijlage 1: Kennisdocument Verantwoordelijkheid en bekostiging van ventilatie van Ruimte OK.

1.3 Passend in toekomstige huisvesting
De te nemen maatregelen hebben allemaal betrekking op scholen die in het huidige gebouw gehuisvest blijven en de maatregelen passen in de meerjarenonderhoudsplannen. Daarmee is er in principe geen sprake van kapitaalvernietiging.

2.1 Deze investering kan worden gedekt uit de reserve onderwijshuisvesting.
De reserve onderwijshuisvesting is bestemd voor het realiseren van investeringen in onderwijshuisvesting, het afboeken van boekwaarden en het dekken van sloopkosten van oude schoolgebouwen. Daarnaast wordt eventuele vrijval van afschrijvingslasten die (nog) niet wordt ingezet ter dekking van de investeringen uit fase 1 IHP onderwijs, toegevoegd aan deze reserve.

De reserve bedraagt eind 2021 ruim € 5 miljoen. De bijdrage in de investeringen in het binnenklimaat van scholen valt binnen de doelstelling van de reserve. De hoogte van de reserve is voldoende om deze lasten te dekken uit de reserve.

Kanttekeningen en risico's
Suvis extra dekkingsmiddel voor al geplande projecten in IHP
Waar mogelijk zijn/worden de ventilatiemaatregelen in het desbetreffende IHP-project meegenomen, zoals bij IKC St. Joris en OBS Noord. Suvis is dan een extra dekkingsmiddel waar we gebruik van maken. Voor nieuwbouw geldt Suvis niet. Voor de scholen die op korte termijn nieuwbouw krijgen of nog niet duidelijk is hoe een samenwoonschool of eventuele fusie eruit ziet worden er nu geen grootschalige investeringen gedaan in de bestaande gebouwen.

Reserve onderwijshuisvesting niet voldoende voor alle huisvestingsontwikkelingen (IHP fase 2)
Op dit moment is de reserve onderwijshuisvesting voldoende om deze investeringen in ventilatie te dekken. De reserve bevat echt onvoldoende middelen om alle toekomstige investeringen in onderwijshuisvesting te dekken. Daar zal nog naar dekking moeten worden gezocht in de meerjarenbegroting.
Markt sterk in beweging
De huidige ontwikkelingen in de markt brengen veel onzekerheid met zich mee. Het is de vraag in hoeverre de investeringen kunnen worden uitgevoerd in relatie tot de prijsstijgingen en krapte aan materiaal en materieel. Hierover voeren wij het gesprek met de schoolbesturen, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering hiervan.

Nieuwe aanvraag suvis voor St Jozefschool
Mede naar aanleiding van uw vergadering van 8 maart 2022 is er een vervolggesprek met het schoolbestuur Keender gevoerd. Zij willen toch gebruik maken van de Suvis subsidie, mede omdat er ook subsidie voor bredere duurzaamheidsmaatregelen aan te vragen zijn. Hiervoor heeft het schoolbestuur een aangepast verzoek ingediend bij ons, zodat wij daarmee een aangepaste subsidieaanvraag in kunnen dienen (in de 2e tranche). Bij positief resultaat zal de bijdrage vanuit Suvis € 109.000 zijn. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de investering in het binnenklimaat.
Voor de St. Jozefschool geldt dat er (zie 1.1 + toelichting) reeds een landelijke subsidie is aangevraagd en verkregen, ook al was er vooraf geen duidelijkheid of er gebruik van zou worden gemaakt. Door nu een nieuwe aanvraag in te dienen (op verzoek van het schoolbestuur) en hiervoor de oude aanvraag in te trekken wordt een risico gelopen. Er is immers geen garantie dat de nieuwe aanvragen zullen worden gehonoreerd. Met stichting Keender is afgestemd dat dit risico voor hen is.

Financiën
De reserve onderwijshuisvesting bedraagt eind 2021 ruim € 5 miljoen. De bijdrage in de investeringen in het binnenklimaat van scholen valt binnen de doelstelling van de reserve. De hoogte van de reserve is voldoende om de bijdrage ad. € 1.160.000 te dekken uit de reserve.

Investeringen
De dekking van de investeringen gericht op de ventilatieverbeteringen wordt als volgt voorgesteld:
-30% landelijke subsidie Suvis*
-35% schoolbestuur
-35% gemeente
In bijlage 3 is het overzicht zijn de bijdragen weergegeven. De gemeentelijke bijdrage is in deze € 1.054.159

**Voor twee scholen geldt een afwijking in de verdeling 30-35-35%:*
Assink Lyceum Rekkenseweg en VSO Klein Borculo: De hoogte van de investering valt vanuit de landelijke subsidie onder een gemaximeerde bijdrage van € 210.000, op basis van het aantal leerlingen. Tevens worden er aanvullende verduurzamingsmaatregelen getroffen (led en zonnepanelen) waar we als gemeente niet aan hoeven bij te dragen. De besparingen die hiermee worden gerealiseerd komen namelijk direct ten gunste van de exploitatie van de school.

Voor deze school draagt de gemeente 35% van de kosten bij die direct herleidbaar zijn tot ventilatiemaatregelen (aanpassingen installaties en begeleidingskosten incl BTW).

Bijdragen schoolbesturen
De bijdrage van het schoolbestuur Oponoa (OBS de Keikamp, SBO Diekmaat, OBS Kerst Zwart, OBS GA van der Lugtschool en OBS Driesprong) bedraagt € 339.032.

De bijdrage van het schoolbestuur Portuur (Assink Lyceum) bedraagt € 430.364.

De bijdrage van het schoolbestuur Keender (Sterrenboog + Dr Ariensschool) bedraagt € 190.270.

De bijdrage van het schoolbestuur SOTOG (SO De Leeuwerik, SO Klein Borculo en VSO Klein Borculo) bedraagt € 917.632

Verwachte aanvragen voor gemeentelijke bijdrage
Voor OBS Menno ter Braak en OBS Op d'n Esch is reeds een subsidie toegekend vanuit de 1e tranche, maar waarvoor de gemeente nog geen verzoek tot bijdrage heeft ontvangen van het schoolbestuur Oponoa. En het dus nog onzeker is of/en wanneer dit wordt uitgevoerd.
Hoewel de aanvragen nog niet zijn ingediend door het schoolbestuur nemen we deze investeringen alvast mee in deze kredietaanvraag. Zodat er gelijk kan worden geschakeld indien men verder wil gaan. Indien er niet voor 31 augustus wordt gestart met bouwen dan wordt de ontvangen subsidie teruggestort, omdat dit een deadline is vanuit de subsidiegever.
De verwachte gemeentelijke bijdrage hiervoor is € 124.000.

Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen bekend bij andere scholen die in de nabije toekomst voor deze regeling in aanmerking willen c.q. kunnen komen.

Via de reguliere P&C cyclus informeren we uw Raad over de voortgang van de uitvoering en de besteding het krediet.
Totaal krediet
Het totaal gevraagde krediet is € 1.160.000 gebaseerd op de gemeentelijke bijdragen (€ 930.088 + € 124.065) plus een opslag van 10% (€ 105.415) wegens de marktontwikkelingen (prijsstijgingen). De meeste aanvragen zijn namelijk gebaseerd op prijspeil 2021.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Dit voorstel voldoet aan het VN verdrag. De voorgestelde ventilatiemaatregelen zijn bovenmatig aan het geldende bouwbesluit. De ventilatiemaatregelen die worden genomen in een schoolgebouw zijn van belang voor alle mensen in het gebouw (volwassen en leerlingen).

Communicatie
De schoolbesturen worden schriftelijk geïnformeerd over het genomen besluit. In de op te stellen beschikking worden nadere voorwaarden gesteld, die aansluiten bij de voorwaarden van de landelijke subsidie.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Schoolbesturen en de gemeente Berkelland zijn in overleg gegaan over de ventilatie in schoolgebouwen. Op aanvraag van de schoolbesturen draagt de gemeente Berkelland bij door het verstrekken van een bijdrage voor het realiseren van ventilatiemaatregelen in schoolgebouwen.

Planning en evaluatie
De realisatie van de gesubsidieerde maatregelen moet volgens de subsidievoorwaarden binnen vastgestelde termijnen uitgevoerd worden. De in de planning aangegeven termijnen zijn daarin passend.

De planning en uitvoering is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Voor Keikamp zijn de maatregelen reeds uitgevoerd. Zij zullen worden gecompenseerd.

Volgens de voorwaarden van de landelijke subsidie, dienen de bouwactiviteiten te starten voor 31 augustus 2022. Op uiterlijk 31 augustus 2024 dient de bouw te zijn afgerond. De maatregelen in de scholen worden in 2022/2023 uitgevoerd.

Alternatieven
Gemeente draagt financieel minimaal of niet bij aan de ventilatiemaatregelen
We kunnen er voor kiezen om ‘slechts’ als doorgeefluik te fungeren (alleen een subsidie aanvragen en na toewijzing deze middelen door te zetten aan de schoolbesturen) of met een lagere percentage bij te dragen. Er is namelijk geen plicht om bij te dragen vanuit de gemeente en de subsidie moet alleen worden terugbetaald als de werkzaamheden te laat worden aangevangen c.q. afgerond. De subsidieverstrekking is dus niet afhankelijk van de invulling van de cofinanciering.
In dat geval wordt de financiering voor schoolbesturen echter beduidend hoger (zij draaien meer of geheel op voor de cofinanciering). Stichting Oponoa heeft ons aangegeven onvoldoende middelen te hebben om het IHP onderwijs uit te voeren én aanvullend de ventilatiemaatregelen te nemen. Bij dit alternatief scenario (geen of minder bedragen van de gemeente) zal daarom niet worden overgegaan tot het nemen van ventilatiemaatregelen die leiden tot een verbeterd binnenklimaat.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 07-06-2022

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 03-05-2022;

b e s l u i t :

1. Een krediet beschikbaar stellen van € 1.160.000 ten behoeve van het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen.
2. Het krediet dekken uit de reserve Onderwijshuisvesting.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 07-06-2022

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Verbetering ventilatie in schoolgebouwen

Landelijke regeling Suvis
“Goed ventileren is noodzakelijk voor een gezond en prettig binnenklimaat. Een goede balans in luchtvochtigheid binnen kan helpen om de kans op verspreiding op corona te verkleinen.” Aldus het RIVM. Om hieraan bij te dragen heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een subsidie in het leven geroepen. Suvis is een subsidie om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen (geldt niet voor nieuwbouw) te verbeteren. Voor het toekennen van de Suvis subsidie dient de ventilatievoorziening binnen het gebouw te worden verbeterd naar de eisen van Frisse Scholen klasse B.

Het gaat hierbij met name om de financiering van bouw- en installatiekosten ten behoeve van het binnenklimaat. Energiebesparende maatregelen als gevolg van een hoger energieverbruik (door het installeren van nieuwe installaties) kunnen ook worden meegenomen. Hierbij worden er tevens randvoorwaarden gesteld zoals het monitoren van CO2 door het plaatsen van CO2 meters, het registreren van het energieverbruik van de ventilatiesystemen en het automatisch bewaken van deze systemen.

30% van de kosten wordt gefinancierd uit de Rijksregeling. In de regeling is opgenomen dat de resterende 70% cofinanciering een zaak is tussen het schoolbestuur en de gemeente. De subsidie kan alleen door de gemeente worden aangevraagd.

De gemeente is als aanvrager tevens verantwoordelijk voor de verantwoording van de besteding van de middelen aan het Rijk. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de maatregelen, het onderhouden en monitoren en het aanleveren van de vereiste (financiële) verantwoordingsinformatie bij de gemeente.

Subsidieaanvraag vooraf ingediend
De landelijke subsidieregeling is opgedeeld in drie tranches. In de 1e tranche (t/m juni 2021) zijn subsidieaanvragen ingediend door de gemeente bij het RVO, die allemaal zijn gehonoreerd (zie argument 1.1). De aanvragen zijn ingediend ondanks dat er nog geen specifieke afspraken waren gemaakt met de schoolbesturen over de gemeentelijke bijdragen in de totale investering. Dit is als zodanig besproken met de schoolbesturen, want het budget in de 1e tranche was relatief beperkt en de verwachting was dat dit budget snel op zou zijn. Dit bleek ook het geval, omdat al na twee maanden het beschikbare landelijke subsidiebudget op was.
De enige consequentie die er is in het geval we er niet uit komen met de schoolbesturen, is dat de verleende subsidies moeten worden terugbetaald.

Onderbouwing met betrekking tot de investering Oponoa scholen
Oponoa heeft Suvis aangevraagd voor de Diekmaatschool te Neede.
Deze school komt in het IHP voor in fase 2. Toch is de stichting voornemens om de Suvis alvast uit te gaan voeren zodat de school voldoet aan het Frisse scholen concept.
De werkzaamheden zullen verder geen invloed hebben, omdat het ventilatiesysteem per lokaal wordt aangepakt en er geen andere werkzaamheden bij worden betrokken.
Tevens wordt het ventilatiesysteem op het dak geplaatst (dak is reeds vervangen) en heeft het daarom inpandig geen gevolgen voor eventuele extra bijkomende werkzaamheden.

Welke werkzaamheden er in fase 2 uiteindelijk bij SBO Diekmaat zullen volgen zal betrekking hebben op mogelijke onderwijskundige aanpassingen/ onderhoud en/of verduurzamen van het gebouw. Dit kan dan uiteindelijk meegenomen worden in het IHP; hier zal het naar voren halen van het ventilatiesysteem geen gevolgen voor hebben. Dit geldt voor alle scholen van Oponoa waar de Suvis voor aangevraagd is: voor OBS Kerst Zwartschool, OBS GA van der Lugt, OBS Keikamp en OBS Driesprong.